

401/11986

התאחדות בולאי ישראל
הספרייה

10

הירחון הישראלי לבולאות

התאחדות בולאי ישראל
הספרייה
473/12221

JERUSALEM 73 ירושלים 73

INTERNATIONAL STAMP EXHIBITION

73 ירושלים 73

JERUSALEM

דגל עברי

1000

ישראל

3.00

ישראל

תערוכת בולים ביו-לאומית

המחיר - 450 ל"י PRICE IL 450

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

5-6
1973

E X C H A N G E W A N T E D

Our readers are requested to forward us their addresses for
advertising in this column as soon as possible — in capital
letters or typed.

H. G. CHAKRAVERTI
NAYABAS"
28, Joykissen Street
UTTARPARA, HOOGHLY
West Bengal, INDIA

★

ABDUL AZIZ ANSARI,
A-32-160, Chittanpura
Varanasi - 221001 INDIA

★

R. MARSDEN
16 Lasalle St.
Sept Iles. P.Q. CANADA

★

Club
Genevaton xx
Granja 2
Guadalupe z AC
MEXICO

★

MARTINE VELENCIA
13 Keelan Drive
Fairview Heights
Illinois 62208 U. S. A.

★

Mr. CLAUDE VALLIERES
586 Godbont
Trois Rivières Que.
CANADA

★

R. PRANKERD
1629 - South 30th St.
Milwaukee Wisconsin - 53215
U. S. A.

★

Dr. A. MARTIN
311 Magnolia Towers
Jackson-Miss-39201-U.S.A.

C. J. NAPJUS
Ambachtsherenlaan 242
Zoetermeer - Tel. 079-164113
HOLLAND.

★

BRUNO KRETSCHMANN
1 Berlin 20
Zweibrucker Str. 89
Berlin, D. B. R.

★

Rm. LAKSHMANA
c/o L. Rm. L. HOUSE
Nerkuppai (PO)
Rammed District
Tamil Nadu SOUTH INDIA.

★

JUAN CARLOS LLANES
San Antonio
de los Banos CUBA.

★

M-LLE DELORME
29 Rue de Marseille
69007 Lyon FRANCE.

★

TONY SHEE
Kasseposevej 26
3520 Favum DANMARK.

★

MICHEL GRIFFOND
8 Rue du Chateau
59810 Lesquin FRANCE.

★

Le GUENWEE AUGUSTE
38 rue Legraoerend
35000 Rewwes FRANCE.

N. SOMANADHADEVAN
114 East Car Str.
Chidambaram - South
Madras - INDIA.

★

A. LE NER
c/o Francis Gateou
Villeroy 89100 Sens.
FRANCE.

★

T. SACASELOM
71 Etheram Str.
Udamalpet INDIA.

★

GILLES CHIRON
Saint-Laurent
des Antebis 49 FRANCE.

★

Alexandra S. de Barocio
Naravvo 395 Col
Los Angeles Torreon Coah
MEXICO

★

ALBERT KEMP
110-20 71 Ave, Forest Hills
New-York 11375 U. S. A.

★

T. J. CULBERTSON
404 Madison Ave.
Toronto - Ohio U. S. A.

ב ו ל י ר י מ ו ן

קניה ומכירה — מבחר גדול של בולים מישראל ומהעולם

שירות אישי ומחירים נוחים

גבעתיים; רח' וייצמן 21

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Montly • Fédération des Sociétés Philatéliques Israelienues

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Editor: ARIE LYNN

9, Kahanstam St., Tel-Aviv, Israel

העורך: אריה לין

המערכת: רח' כהנשטם 9, ת"א

MAY — JUNE 1973 No. 5 — 6 (84)

סיון — תמוז; תשל"ג

ב ת ו כ ן :

5—4	חדשות הבולאות בישראל
6	גליון העצמאות הכ"ה
7	כ"ה שנים לשרות הבולאי
8	נתונים על בולים שמכירתם הופסקה
9	12 חלונות שאגאל
11—10	ראיון עם אוטו ואליש
13—12	תערוכות
15—14	יודאיקה
16	דואר באייל אוף מן
17	קטלוגים
18	פרפראות
19	באגודות, טיסות

CONTENTS

Israel New Issues	1-5
25th Independence Souv. Sheet	6
25th Anniversary of Philatelic Services	7
Quantities of Obsolete Issues	8
Chagall 12 Tribes	9
Interview with O. Wallisch	10-11
Exhibitions — Jerusalem '73	
Munchen '73	12-13
Judaica	14-15
Isle of Man	16
Catalogue Review	17
Miscellaneous	18
Society Activities	19
First Flights	19

בחוברת מאי, למשל, שבולים מסויימים יופיעו בחו-
דש אפריל... שכן, בתנאים שלנו קשה מאוד לתקן
ברגע אחרון. בתי-הדפוס עמוסים עבודה ולרוב אינם
עומדים בלוח זמנים. זאת בעצם הסיבה העיקרית
לפיגור בהופעת העתון. מצדנו נעשים כל המאמצים
לעמוד בלוח הזמנים, אך כאמור, לא הכל תלוי בנו.
אריה לין

בטור אחר

התעמוד לנו התנצלותנו?

עם הופעת החוברת האחרונה של "הירחון הישראלי לבולאות", שהופיעה באיחור, אולי גם באיחור רב, קיבלנו מספר מכתבים מקוראים, המבקשים "שינוי המצב". נכון, אנו מודים שכתב-עת, גם אם הוא מקצועי, חייב להופיע בעיתים קבועות ואנו בהחלט שותפים לדעתם של אלה שמצאו לנכון להעיר הערותיהם בעניין זה. גם אנו, העושים את כתב-העת הזה, איננו שלמים עם הפיגור בהופעתו. ואף-על-פי-כן, אין הדבר נורא כל-כך, כפי שאחדים מן הקוראים תיארו אותו.

המעין בחוברות שלנו ימצא שרובו של החומר איננו חומר המחייב קריאתו בזמן מסויים. מאמר בולאי, סקירה או רשימה כלשהי, דומים יותר לספר מאשר לעתון, המביא, בדרך כלל, מידע שוטף של התרחשויות. מאמר בולאי ניתן לקרוא בסופו של החודש, באותה מידה שהוא נקרא בראשיתו של החודש. אין הדבר כך לגבי חומר אינפורמטיבי המוצא את מקומו בכ-30 אחוז מכל חוברת. אולם גם קטע אינפורמטיבי על הופעת בולים חדשים, איננו בבחינת מודעה הקוראת להזמנת בולים בעקבות ההודעה. ידיעות על הופעת בולים חדשים ניתנות, בדרך כלל, כמידע על עצם הופעת בול זה או אחר ואין כל חשיבות אם נכתוב ש"הבול הופיע בחודש שעבר", או ש"הבול יופיע בחודש הבא".

אנו עושים מאמצים רבים שכתב-העת יופיע בכל זאת בראשיתו של כל חודש שני ולא רק בשל ידיעה זו או אחרת שמופיעה אצלנו אחרי "יום הופעת הבול". כאמור לעיל, אין לדבר זה דווקא חשיבות מיוחדת. לדעתנו, חשוב שכתב-העת יופיע בזמן בשל ההרגל שיש לציבור קוראיו, כמו לכל קוראי עתון אחר, לקבל עתון ולקרוא בו בזמנים קבועים. סיבה אחרת לרצוננו שיופיע במועד מוקדם וקבוע קשורה בעיקר בלשון הכתיבה. העורך, המכין את החומר לדפוס כמה שבועות לפני הופעת החוברת, כותב הרבה דברים בלשון עתיד ועם החוברת מתאחרת יותר מן המצופה, כי אז אנו קוראים

3 גליונות-זכרון ל"ירושלים 73"

חותמות צה"ל

ב-12 באפריל נפתח בנמל עזה סניף דואר חדש והוטבעה חותמת "עזה 6" (צה"ל).

ב-3.6.73 נפתחה סוכנות דואר בבית לחיא (רצועת עזה) והוטב-ע"ש חותמת ע"ש המקום.

ב-3.6.73 נפתחה סוכנות דואר אחרת בבית חנון, גם כן ברצועת עזה, ומוטבעת גם שם חותמת ע"ש המקום.

ב-7.6.73 נפתחה סוכנות דואר נוספת בשאטי (עזה) ובה חותמת "עזה 7". בכל החותמות הנ"ל מצויה המלה צה"ל.

חותמות חדשות באניות תיור

לרגל ביקורו של אניות תיור שונות בישראל, נפתחו בימי עגינתן של האניות, סניפי דואר מיוחדים.

ב-20.4.73 פעל סניף דואר מיוחד באניית "סטטנדס" וב-22.4.73 באניית "הנסיאטיק".

לרגל ביקורה של "קווין אלי-זבת השנייה" בנמל אשדוד פעל על סיפון האניה סניף דואר מיוחד בימים 22.4.73 וב-6.5.73.

בעת ביקורה של האניה בחיפה בין ה-24.4.73 ל-3.5.73 פעל סניף דואר והוטבעו חותמות דואר מיוחדות לאניות תיור.

דנית בבול ישראלי

זו הפעם הראשונה שבבול ישראלי תופענה מלים בשפה הדנית. הכוונה לבול-זכרון ל-מפעל הצלת יהודי דנמארק במלחמת העולם השנייה. הבול, פרי מכחולו של אסף ברג, מראה סירה ובה יהודים על רקע דגל דנמארק. הטקסט בבול זה הוא דו-לשוני — עברית ודנית.

מעטפת יום ראשון של בול זה מתארת דגל דני העוטף מגן דוד...

הבול הודפס בדפוס שקע, בערך נקוב של 5 ל"י (!). הוא יופיע ב-23 באוקטובר השנה. בתאריך זה יופיע גם בול שהוקדש ליובל הטכניון העברי בחיפה, בערך נקוב של 1.25 ל"י. בול זה, המתאר את סמל הטכניון, צויר בידי ד. פסח וש. כתר, בני קיבוץ מע-ברות. גם בול זה הודפס בדפוס שקע.

שני בולים נוספים שיופיעו ב-23 באוקטובר הם בולים מ-סידרת "מנוף הארץ". האת-רים שנבחרו הם: 0.20 ל"י — תל דן; 0.65 ל"י — עמק זבולון. הבולים הודפסו בדפוס שקע.

לכל אלה שספק אם ראו כ-ראוי את שלושת בולינו היקרים ביותר, העולים יותר מרובת לירות, מגיש עתה השירות הבולאי שלושה גליונות-זכרון לכבוד אותם הבולים המראים תדפיסי שלושת הבולים היקרים. לקראת "ירושלים 73", תערוכת הבולים הבין-לאומית שתתקיים בבנייני-האומה בירושלים בין ה-19 ל-30 בדצמבר השנה, ינפיק השירות הבולאי שלושה גליונות-זכרון אשר מחירים סמלי יחסית למחירי השוק של ה"דואר העברי", אולם הוא רחוק מלהיות סימלי לכיס האספנים שלנו...

כל גליון מראה אחד הבולים מ"שלושת הגדולים" 250 פ"ר, 500 פ"ר, ו-1000 פ"ר, אולם ה-מחיר שהוצמד לגליונות הוא 1.5 ל"י, 3 ל"י, ו-4.5 ל"י. אכן 9.5 ל"י ועוד שני בולים שמחירים יעלה יותר מ-1 ל"י שיופיעו גם כן לכבוד התערוכה, כלומר מנת בולים שתתקרב ל-11 ל"י תהווה בהחלט נטל כבד על כיסי האספנים.

לראש השנה - ישעיהו ירמיהו ויחזקאל

חבל מאוד שלא נמצא אצלנו צייר פורטרטים בעל דמיון, שיע- לה במכחולו דיוקנאות טיפר- סיות של נביאי ישראל ומלכי- יהודה וישראל. אילו היתה סיד- רה תמונות כאלה, הייתי ממליץ להנציחה בבולידואר, שכן מר- אהעיניים טוב תמיד מהלך-נ- פש...

בבתי-ספר מלמדים על גיבורי התנ"ך, לרבות מלכיהושפט ו- יהודה בכמה קונצנטרים, אולם פרט לפרקים נבחרים אין זוכ- רים בדרך כלל יותר מאשר כמה שמות של נביאים ומלכים. אילו היתה, למשל, סידרת-בולים של נביאי-ישראל ומלכיהודה ויש- ראל, ולא חשוב אם הציור הוא פרי דמיונו של הצייר, היו היל- דים זוכרים, יש להניח, את שם המלך ועיקר מעשיו, לפי זקנו, אפו ומצחו וכל תווי הציור ה- אחרים שהצייר יטביע בדיוקנו של המלך או הנביא. תמצית מעשיו של הדיוקן אפשר להד- פיק מציודו האחורי של הבול עי-גבי שכבת הדבק (שיטה זו מקובלת בכמה ארצות והיא ב- החלט במקומה, כאשר רוצים לבאר את הבול ביותר ממ-תן שם בלבד).

אילו הופיעה אצלנו סידרה כ- זאת של בולי "דיוקן", דומני ש- אפשר היה להתגבר על כל המ- קטרגים נגד דיוקנאות בבולים משום "לא תעשה לך פסל מכל תמונה", שכן במציאות קיימים אצלנו בולים עם דיוקנאות-איי- שים שהעם חפץ ביקרם (כמו נשיאים, ראשי-ממשלה, גיבורי מחתרת, ועוד).

חסר חוס והבעה, על-א. הסמ- לים המלווים את הפסיפס כמו חרב ומאזניים. הסידרה המוצעת צריכה להיות פשוטה במלוא מו- בן המלה ומובנת לכל ילד. דמות המלך צריכה להיות כפי שהיא אמנם מצטיירת בעיני ה- ילדים — כתר על הראש, גלימה צבעונית, וכדומה — ולפי אלמנ- טים תנ"כיים ידועים כמובן. אפ- שר גם ללכת בשטה אחרת ו- להנפיק בולי דיוקנאות כאלה לפי יצירות האמנות הקלאסית, אן במקרה זה יקשה להרכיב סידרה שלמה של מלכים או נביאים משום שלא כולם צוירים. עד כה לא תוכננה סידרה כ- ביע סידרה של 3 בולים שהוק- זאת. לקראת מועדים תשל"ד תר- דשו לנביאים ישעיהו, ירמ- יהו ויחזקאל, אולם לא ב- סגנון המוצע.

מאיך אפשר לראות ב'בתים כשרים" רבים תמונות צדיקים וחסידיים ורבים שלא הצטלמו מעולם ורק ציירים, עתים אל- מונים, העלו במכחולם על קר- טון או בד.

איני מתעלם מן הקושי האמ- נותי והעיצוב הגראפי של בולים בסידרה המוצעת, אולם אין ס- פק שהדבר אפשרי ויביא הרבה להחייאת לימוד התנ"ך אצלנו, ואולי גם בתפוצות, שם בולינו נפוצים לא מעט.

בארץ היו כמה נסיונות ב- תחום זה, אולם, לדעתי, לא עקביים ולא די ריאליסטיים. כ- אשר הופיעו למשל, בולי-שאו, דוד ושלמה, שצוירו בצורת פ- סיפס צבעוני נאה לעין, מודרני ומרשים מבחינה אמנותית, אך

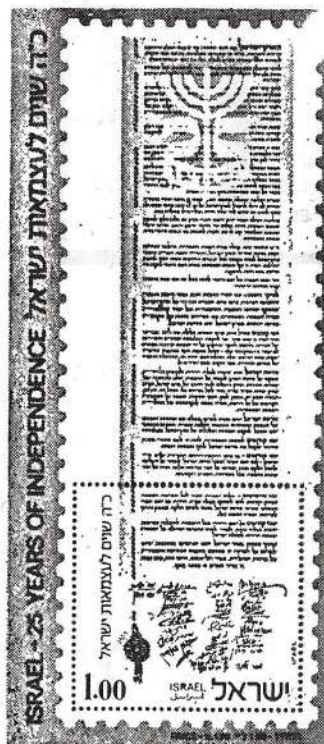
גליון העצמאות הכ"ה נמכר ביום אחד

מאת אריה לין

השירות הכולאי לא נערך, ל- דעתי, כראוי למכירה מיוחדת של גליון-פופולארי כמו גליון-הזכרון לכ"ה שנים למדינת ישראל, ש- הופיע בימים של שפע תיירים ב- ארץ, ובתחילת החודש, כשהמש- כורת עדיין מצוייה אצל אנשים רבים ויש נטייה, שנשתמנה באח- רונה בציבור האספנים, להשקיע שוב כספם בבולי-דואר. יש לי רושם, שדברים אלה נעלמו מעט מן השירות הכולאי, שכן די להו- כיר שסניף הדואר המיוחד שנפ- תח במסיואון דיזנגוף, עם חותמת מיוחדת לציון הכרות המדינה לפני כ"ה שנים, פעל רק עד ה- שעה אחת בצהריים (?) ומעטפות מסוג אחד אולו מסניף זה עוד בשעה 9.30, לאחר שדומני פור- סמה בעתון אחד בלבד ("דבר") החותמת במועד שאיפשר לציבור להכין עצמו לקראת ההחתמה בפתחת הסניף. זאת ועוד: ביום הופעת בולי-העצמאות הופיעו גם בול השואה ובול המכביה ומכירת 5 פריטים במחירים שונים הצרי- כה זמן רב יותר מאשר מכירת 3 פריטים, או לפחות כוח-אדם נו- סף, והוא חסר ברוב מקומות המכירה. זאת אחת הסיבות לתו- רים הארוכים.

אשר לשאלה האחרונה, זו הנו- געת למדיניות השירות הכולאי, מותר לי לחשוב — וכך הייתי נוהג גם אני אילו הייתי מנהל מדיניות השירות הכולאי — שיש ליצור מדי פעם "בול טוב", ב- ייחוד כשאנו קרובים לתערוכת בולים בין-לאומית בדצמבר ה- שנה ולכבודה יופיעו 3 גליונות זכרון במחיר של 9.5 ל"י (1). אם לא תוכן "אווירת קניה" טובה לקראת הגליונות החדשים, אי- אפשר יהיה למכור בעשרת ימי התערוכה בולים בכמה מיליוני לירות, כפי שמצפה השירות ה- בולאי, ואני מבין אותו בהחלט...

זה, וכן שני הבולים שאולו למח- רת היום, "יחזיקו" במחירים טו- ביט בהתחשב בכך שהמכירה היתה רק יום אחד, או שמא נמצאת כמות ניכרת של הבולים בידי משקיעים "לטווח קצר", אשר ירצו מהר מאוד לממש רווחים, השוק "יוצף" בבולים אלה ו- תהיה ירידת מחירים?

ג. האם התופעה האחרונה אי- נה צעד מחושב של השירות הבו- לאי שעניין לו "ליצור" מדי פעם בולים "טובים", מבחינת השוק, שבעזרתם ניתן להפיץ כמויות גדולות זמן רב אחרי הופעת בולים מן הסוג שכינינו אותם בשם "בולים טובים"? אפשר בהחלט להרהר, בקול רם, על אפשרויות המתקבלות על הדעת:

בארץ הזאת יש הרבה דברים שהם בחינת: "בפעם הראשונה אחרי אלפיים שנה..." חבל ש- אי-אפשר להשתמש בביטוי זה לגבי מה שקרה ב-3 במאי בהופעת בול העצמאות הכ"ה, שכן בימי שלמה לא מכרו בולים. אין הכוונה, כמובן, לעצם הופעת הבולים. אלה מופיעים אצלנו זה 25 שנים. אני מתכוון למכירת הבולים שעליה אפשר לומר ש- היתה הפעם יוצאת-דופן בהחלט ומיוחדת במינה מכל 25 שנות בולי-ישראל.

אכן, גליון-הזכרון עם מגילת העצמאות, במחיר 1.5 ל"י, נמכר מיד עם הופעתו בהגבלות שלא היו כמוהן. תחילה 10 גליונות, במקומות אחדים רק 5 ולקראת סוף היום היו מקומות שאול ה- מלאי לפני סגירת האשנב-המכ- רה. במקומות המרכזיים היתה אמנם מכירה (בהגבלות) עד מו- עד סגירת האשנבים, אולם התו- רים היו כה גדולים שרבים מאד לא הצליחו להגיע אל הדלפק עד סגירת האשנבים. בחדר המכירה המרכזי בתל-אביב תוגברו פקי- די-המכירה בכוח-אדם נוסף. ל- מאות הקונים שעמדו שעות ב- תור הארוך הובטחה כמות מוג- בלת של בולים גם אחרי שעת הסגירה וכפי שנודע לי לא נותר אחד שלא קיבל מנת בולים קצו- בה. כזה היה המצב ביום ה' — יום המכירה. למחרת היום לא היו עוד גליונות-זכרון למכירה, אולם נותרה כמות קטנה של בולי-הזכרון וכן בול-זכרון לחללי צה"ל. למחרת יום העצמאות אולו גם שני הבולים האלה... נשאלות עתה כמה שאלות:

א. האמנם היתה כמות סבירה של בולים וגליונות-זכרון או שמא היו הזמנות גדולות לפני יום המכירה ומשום-כך הוגבלה ה- מכירה ביום ההופעה?

ב. מה הסיכויים שגליון-זכרון

כ"ה שנים לשרות הבולאי

מאת אריה לינדנבאום

מבולי-ישראל הגיעו בשנה האחרונה ל-13 מיליון ל"י והיצוא הישיר של השירות הבולאי לחו"ל היה 1.5 מיליון דולר. בסכום גדול מזה מייצאים טוחרי-ישראל, נוסף להכנסות במיליוני לירות הבאות מאספנים.

לשירות הבולאי יש גם ייעוד לאומי, שכן בבולי-ישראל מונצחים דברי ימי המדינה והם מקור נכבד למידע על התפתחותה, בחינת דוקומנטציה של התרחש בארץ.

ב-16 במאי, יום הופעת בולי הדואר העברי הראשונים, הונצח המאורע בחותמת-דואר מיוחדת שהוטבעה בסניף הדואר הקטן ב-"קריה" בתל-אביב, בה הופיעו לראשונה בולי-ישראל ושם נוסד השירות הבולאי.

קרית-ארבע בת 5

מר גרשון אלינסון הואיל להמציא לנו גלויה, שהוחתמה לציון יום-השנה ה-5 של הישוב היהודי בקרית-ארבע — זאת הפעם הראשונה שגלויה מוחתמת לציון מאורע בשטחים. לדברי מר אלינסון, הוחתמו ב-י"ד בניסן 300 גלויות בלבד.

איגרות-אוויר חדשות

איגרות-אוויר חדשות וגלויות-דואר הופיעו בתחילת יוני. האגרת החדשה נועדה לארה"ב ו-אילו הגלויה נועדה לפנים הארץ.

קטלוג "תחביב" המשך מעמ' 17

700 ל"י; המכביה השלישית — 130 ל"י; "דמי דואר" (סידרה ראשונה) — 3,500 ל"י; גליון "בולי רעב" — 800 ל"י; גליון סמלי ערים הפוכים (1970) — 120 ל"י, ועוד הרבה מחירים גבוהים המפליאים למדי ובכל זאת אינם רחוקים מן המציאות.

בגליון בולים, הוצע לראשונה על-ידי ד"ר חזקיהו שטיינברג, שירות הבולאי, באמצעות השוואת ביקש לתת הסבר נוסף לבול, אשר בגלל עיצובו הטכני אי-אפשר לכלול בו עצמו את ההסבר. מאז כל בולי ישראל, פרט לבולי "דמי-דואר", מופיעים עם שובל בשורת-הבולים התחתונה. תופעה זו הביאה לביקוש מיוחד לבולי-שובל, והואיל והם נדירים יותר מאשר בולי-הגליון, הם גם יקרים יותר.

מנהלו של השירות הבולאי הוא משה כהן, שהוא מן המנהלים הוותיקים ביותר בשירות המדינה. הוא, וחבר עוזריו, שרובם התחלפו מאז ראשית השירות הבולי, לא יודעים לספר על 80 המי-נויים הראשונים שהיו בשנה ה-ראשונה (47 בחו"ל), כשלמעשה לא היתה שום תוכנית פעולה והכל היה מקרי. היום מנויים ב-שירות הבולאי כ-40 אלף אספנים בארץ, וכ-10 אלפים בחו"ל. לשיירות הבולאי יש סוכנויות בכל רחבי העולם ולפני מלחמת ששת הימים חדרנו גם לדמוקראטיות העממיות. היום זהו שירות רב-חיקף, אשר בעזרת הטכניקה המודרנית של המחשב האלקטרוני מצליח לתת שירותים תוך חי-סכון רב בכוח-אדם. פעולותיו מתבצעות בבניין הדואר ביפו ו-במקביל אשנב-מכירה מיוחדים של השירות הבולאי ברוב הישובים הגדולים בארץ. ההכנסות

הכל עוסקים השנה בכ"ה שנים למדינה, ולא יהיה זה הוגן מצדנו אם לא נזכיר, ולו בקצרה, את 25 השנים שמלאו החודש מאז נוסד השירות הבולאי.

השירות הבולאי, כזרוע ממלכתית, קיים בדיוק 25 שנה, כמספר שנות-משרד הדואר, הוא משרד התקשורת של היום. לאספנים שלא היו בארץ בשנותיה הראשונות של המדינה, קשה ודאי להסביר שבימים ההם התרכזו כל משרדי הממשלה ב-"קריה" בתל-אביב. בין כל משרדי-הממשלה שהיו בקריה היה גם משרד-הדואר, ועם הקמתו של השירות הבולאי היה גם הוא בקריה.

עצם הרעיון להקים מחלקה מיוחדת שתטפל באספני בולים, היתה מקורית. שכן, לפני 25 שנה היינו בין המדינות הבודדות ש-קיימו שירות כזה. בריטניה, למשל, עם בול הדואר הראשון בעולם, הקימה שירות בולאי מיוחד רק לפני מספר שנים. רוב מדינות העולם הקימו שירות כזה אחרי ישראל, ולא מעטות מדור מאתנו את סודות השירות על יסוד נסיונו והצלחתו של השירות אצלנו.

גם עניין השובל שבבולי-ישראל, שהוצמד אליהם מן הבול הראשון, בול הדואר העברי, הוא בחינת המצאה ישראלית. היו אמנם תקדימים באיטליה, בצ'כוסלובקיה ובבלגיה, בהן הופיעו בולים עם שובלים, אולם היו אלה תופעות מקריות בלתי קבועות ול-מטרות שונות לגמרי (השובל של בלגיה, למשל, נועד להדבקה על גבי מכתבים שבעל המכתב ביקש שלא למסור למוען את המכתב בימי חג ומועד. 1 ביוני 1893 — אוקטובר 1914).

לא כן אצלנו. הרעיון להצמיד שובל לשורת הבולים התחתונה

נתונים על בולים שמכירתם הופסקה

מכתבים למערכת תשובות

לש. ברזילי, חולון — אין לנו, בשעה זו, כתובות אספנים באפ-ריקה. במידה ותגענה כתובות כ-נ"ל — נפרסם אותן במדור "מעוניינים בחליפין".

★ ★ ★

ל"אספנים בקיבוץ" — אנו אומנם מזכירים מדי פעם מחירי בולים וגליונות-זכרון, אולם לא בעקבות. סיבות שונות לכך, ל-רבות הסיבה ש"הירחון הישראלי לבולאות" איננו קטלוג מחירים וכי מחירים נוספים להשתנות תכו-פות, לעיתים מיום ליום. מי ש-מעוניין במחירי השוק, אין לו אלא לעקוב אחרי המחירים ב-בורסת בולים. שום קטלוג ולא עתון יוכלו לספק מחירי בולים לפי השינויים התכופים שלהם.

מבולי קפריסין החדשים עם דגמי ארכיטקטורה מקומית. לא ידוע לנו על קטלוג בנושא זה.

★ ★ ★

לכל הפונים אלינו בשאלות מי-נויים לעתון, נא לפנות אל: הת-אחדות אגודות הבולאים, רח' הס 16, ת"א.

אנו מביאים כאן רשימת בולים שמכירתם הופסקה וציון הכמויות שנמכרו. הרשימה, שהומצאה לנו ע"י השירות הבולאי, היא מעור-כנת, תוך עיגול המספרים לאלה הקרוב.

סדר	שם הבול	הערך הנקוב	יום הופעה	תאריך הפסקה	כמויות שנמכרו
1.	עצמאות תשל"ב	0.15	17.4.72	5.9.72	1,167,000
2.	עצמאות תשל"ב	0.18	17.4.72	5.9.72	1,209,000
3.	עצמאות תשל"ב	0.45	17.4.72	5.9.72	698,000
4.	עצמאות תשל"ב	0.55	17.4.72	5.9.72	780,000
5.	יום הזכרון לחללי צה"ל	0.55	17.4.72	5.9.72	1,135,000
6.	גליון זכרון תשל"ב (שערי ירושלים)	2.—	17.4.72	18.4.72	342,000
7.	מועדים תשל"ב	0.15	24.8.71	15.2.72	10,957,000
8.	מועדים תשל"ב	0.18	24.8.71	15.2.72	3,118,000
9.	מועדים תשל"ב	0.20	24.8.71	15.2.72	1,230,000
10.	מועדים תשל"ב	0.40	24.8.71	15.2.72	1,259,000
11.	מועדים תשל"ב	0.65	24.8.71	15.2.72	1,245,000
12.	מכון וולקני	1.—	25.10.71	15.2.72	1,083,000
13.	אמנות ישראלית	0.40	7.3.72	5.9.72	1,109,000
14.	אמנות ישראלית	0.55	7.3.72	5.9.72	1,201,000
15.	אמנות ישראלית	0.70	7.3.72	5.9.72	742,000
16.	אמנות ישראלית	0.85	7.3.72	5.9.72	630,000
17.	אמנות ישראלית	1.—	7.3.72	5.9.72	980,000
18.	חינוך	0.15	4.1.72	10.7.72	1,306,000
19.	חינוך	0.18	4.1.72	10.7.72	1,356,000
20.	חינוך	0.20	4.1.72	10.7.72	909,000
21.	חינוך	0.40	4.1.72	10.7.72	1,199,000
22.	חג הפסח	0.18	7.3.72	10.7.72	1,461,000
23.	חג הפסח	0.45	7.3.72	10.7.72	363,000
24.	חג הפסח	0.95	7.3.72	10.7.72	1,213,000
25.	מועדים תשל"ג	0.15	8.8.72	24.11.72	10,730,000
26.	מועדים תשל"ג	0.45	8.8.72	24.11.72	1,116,000
27.	מועדים תשל"ג	0.70	8.8.72	24.11.72	1,106,000
28.	מועדים תשל"ג	0.95	8.8.72	24.11.72	1,210,000
29.	שלח את עמי	0.55	7.3.72	5.9.72	1,341,000
30.	קבר יתרו	0.55	17.4.72	5.9.72	1,030,000

אנו אבלים על מותו של חברנו ד"ר יעקב פרוידנברג ז"ל ומביעים את השתתפותנו בצער המשפחה האגודה התל-אביבית לבולאות

שרויים בצער ומשתתפים באבל המשפחה על מות חברנו ד"ר יעקב פרוידנברג ז"ל הבולאי הותיק והפעיל, שטיפח דור בולאים צעירים התאחדות אגודות הבולאים

שנתיים עבודה, 12 חלונות ו-12 בולים

העליו והרב גוני המסמל אותו, מראה: מנורת שבעת הכנים של בית המקדש, יוני שלום אשר אחת מהן מחזיקה במקורה עלי זיתים בעלי עלוה עשירה וכן כדי שמן זית הנושאים את בר-כתו של יעקב אביו לפי בראשית (מ"ט 20): "שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך".

נפתלי אחיו של דן, הוא הוא קל הרגליים אשר בשר לאביו את הבשורה המשמחת שיוסף חי וקיים. במרכז החלון הצהוב צבי מתרפס עם הפסוק "נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שר" (בראשית מ"ט 21).

החלון הבוהק המסמל את יוסף נמצא מעל לארון הקודש בצד הנגדי לכניסת בית הכנסת. אפשר לראות בו מאורעות מחיי יוסף: כתונת הפסים אשר קיבל כמתנה מאביו ואשר העלתה את חמתם ואת קינאתם של אחיו, סל האופה ופירוש חלום פרעה על שבע הפרות השמנות והרזות. כזכור, יוסף הוא בנה של רחל האשה האהובה ביותר על יעקב והוא גם בנו האהוב ביותר ולכן אומר עליו ספר דברים (ל"ג 16) "וימנע ארץ ומלאה ורצון שכי סנה תבואתה לראש יוסף ולקד" קד נזיו אתני".

רחל נפטרה בעת לידת בנימין, בן הזקונים של המשפחה, והחלון המסמל אותו והצבוע ב"ש"ל צבעי הקשת נושא את ברכת משה כפי שהיא מופיעה בספר דברים (ל"ג 12) "ידיד ה' ישכון לבטח". מערכת עצומה של כר כבים פורצת מהמרכז ונראים גם עצים בפריחתם. בפינה מחוץ ל"תמונה גור לוטש עין מבריקה, ובפינה השמאלית התחתונה בר הק של שמש השוטף את גותיה ואת כיפותיה של ירושלים.

ס. מ.

פיר, אבני אודם ואבני ברקת ירוקה מבהיקה. בקימורים ה"עליונים מופיע פסוק מספר ב' ראשית (מ"ט 16) "דן ידיו ע"מו", ומנורה כפולה הנמצאת במרכז התמונה מסמלת את מעלות הדין והצדק.

גד הלוחם היה בנה של זלפה. החלון המסמל אותו, בצבע ירוק כהה, מקושט ביצורים מוזרים בעלי כנפיים ומראה נורא של עוללות קרב. כתמים בצבע א"דוידס מפוזרים בצורה אלכסרית מהפנה התחתונה השמאלית של הציור עד לצורה הכדורית העטופה בפסוק "גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב" (בראשית מ"ט 19).

פירוש השם של אשר הוא שמחת חיים ועושר. בנחלת ה"שבט של אשר נמצאים מטעי הזיתים הידועים של הגליל, מט"עים פוריים ועשירים, והחלון

פרופ' ק.י. מן, מנהל "הדסה", שברך על הוצאת בולי חלונות שאגאל, המתארים בצבעים מרהיבים את 12 שבטי ישראל, סיפר כי ערב מלחמת ששת-הימים הוחלט על הסרתם ממקומם, ל"שט שמירתם פן ייפגעו מהפגזות. הצייר מארק שאגאל ש"שמע על-כך הבריק ל"הדסה": "אל תדאגו לחלונות, אלא ל"בני-האדם. אצייר חלונות חדשים ויפים מאלה".

מארק שאגאל השקיע בציורי 12 החלונות שנתיים ימים.

מפאת העניין שיש לרבים ב"בולים אלה אנו מביאים כאן חזור מעניין מתוך פרסומי ה"שרות הבולאי".

שנים עשר החלונות המעוט"רים בשמשותיו המצויירות של מארק שאגאל והמקשטים את כיפת בית הכנסת של המרכז הרפואי "הדסה" של אוניברסיטת ירושלים בעין כרם, מסודרים מסביב לכיפה בקבוצות של שלושה.

החלונות באים לסמל את שנים עשר בניו של יעקב, אשר ששה מהם — ראובן, שמעון, לוי, יהודה, זבולון ויששכר הם פרי בטנה של לאה, אשתו ה"מבוגרת יותר. (הופיעו בבולי ה"סידרה הראשונה). בימי קדם, נוהג מקובל היה בין הגברים ל"שאת נשים נוספות מבין השפחות מהשכבה העליונה. יעקב לא היווה מקרה חריג, ובנוסף לנשותיו לאה ורחל אחותה, הוא נשא גם את זלפה משרתת לאה ואת בלהה שפחת רחל, וזכה מכל אחת מהן לשני בנים.

החלון המסמל את דן, בנה הבכור, של בלהה, הוא כחול ובו משתקף זוהר של אבני ס-

אוטה ואליש - צייר מגילת העצמאות

הקאריירה שלו בציור בולי הקרן הקיימת לישראל. א. ואליש, חניך תנועת "תכלת לבן" בצ'כוסלובקיה, עבד בצעירותו בלשכת הקק"ל בפראג ואף נשלח לעבוד בלשכה בברלין. הבול הראשון שצייר היה בול ארלחורוב, שהוצא בראשית שנת 1934 על-ידי הלשכה המקומית של הקק"ל בצ'כוסלובקיה.

בסוף שנת 1934 עלה ואליש לארץ-ישראל ופתח משרד לפירסום, במסגרת עבודתו צייר רבים מבולי הקרן הקיימת. "הבולים שאני ציירתי — אומר אוטה ואליש — היו כבר אז בצורת בולי-דואר". לפני קום המדינה הגיש ואליש תזכיר למינהלת העם ובו הצעה מפורטת על הוצאת בולי ישראל.

באותו זמן פעל ד"ר משה חזקי, שהיה יועץ בולאי של מנהלת הדואר הצ'כוסלובאקי אחרי מל-חמת-העולם הראשונה, ועם עלייתו ארצה עבד כיועץ לענייני בולים של שלטונות המנדאט, בקשר להוצאת בולי ישראל הראשונים.

ד"ר מ. חזקי, שכינה שנים רבות כיועץ בולאי בשירות הבולאי ותרם רבות להוצאתם ועיצובם של בולי ישראל עד שיצא לגימלאות לפני 7 שנים, נפגש בחודש דצמבר 1947 עם דוד רמז המנוח, שהיה ממונה מטעם מינהלת העם על ענייני תחבורה ודואר ויחד גיבשו את התוכנית על הוצאת בולי ישראל.

דוד רמז מינה ועדה להכנת הבולים הראשונים — חברי מינהלת העם ומנהל המדפוס הממשלתי, ועדה זו עסקה בהכנת הבולים הראשונים בסודיות, כדי שלא יגונב דבר אל הערבים, האנגלים ומוסדות האו"ם. רק במחצית חודש אפריל פנתה הוועדה לציירים להגיש הצעות תרשימים לבולים.

— איך הגיעה הוועדה אליך? והאם היית היחיד

אוטה ואליש וד"ר חזקי בעת הדפסת הבולים הראשונים

בימים אלה, כאשר אנו חוגגים את מחצית היובל של המדינה וסוקרים את הישגיה בתחומים שונים, ראוי שנזכור ונסקור גם את תולדות בולי ישראל, שמראשית הופעתם שיקפו ומשקפים את חיי המדינה, מפעליה והישגיה, ועוררו ומוסיפים לעורר עניין רב בין אספני הבולים בעולם.

הבולים הראשונים של מדינת ישראל הופיעו ב-16 במאי 1948, יומיים אחרי הכרזת המדינה, אולם שירותי הדואר הופעלו זמן רב קודם לכן. לאחר ההצבעה הגורלית באו"ם, ב-29 באוקטובר 1947, עשה שלטון המנדאט את הכל כדי לשתק את חיי היישוב העברי. בין היתר חיסלו הבריטים את כל שירותי הדואר והשמידו את כל מלאי בולי המנדאט שהיה ברשותם. "מינהלת העם", הממשלה הזמנית, שהחלה לארגן את חיי המדינה, חידשה מיד את שירותי הדואר. תחילה השתמשו בשארית בולי המנדאט, שנשארו בסניפי הדואר ביישובים היהודיים. החל ב-3 במאי 1948 הוכנסו לשירותי הדואר בולי הקרן הקיימת לישראל, בציורן הדפס רכב "דואר" עם חותמת מינהלת העם. בולים אלה נמכרו בסניפי הדואר עד ה-16 במאי 1948, עם הופעת סידרת בולי "דואר עברי" בערכים של 3, 5, 10, 15, 20, 30, 50, 100 ו-1000 מא"י.

תור 24 שעות נדרש אוטו ואליש להגיש הצעה לבולים

כל מה שנראה היום פשוט ורגיל לא היה כך לפני 25 שנה, כאשר קומץ אנשים, שעתידיים היו להיות אחר-כך אנשי השירות הבולאי, יחד עם צייר-הבולים אוטה ואליש, נקהלו כמה ימים לפני הכרזת המדינה מסביב למכונת-דפוס צנועה שהועברה מדפוס "הארץ" לקריה וחזו בלידתה של סידרת הבולים הראשונים — בולי "דואר עברי".

בימים אלה ישבתי עם הצייר-גרפיקאי ואיש-הפירסום אוטה ואליש, אשר זכה לצייר את מגילת-העצמאות, שעליה חתמו נבחרי היישוב ביום 14 במאי 1948, במוזיאון תל-אביב, כאשר דוד בן-גוריון הכריז על הקמת מדינת ישראל, ואת הבולים הראשונים של ישראל — בולי "דואר עברי", וביקשתי ממנו לספר על הימים ההם לפני 25 שנה, איך נולדו הבולים הראשונים של ישראל.

אוטה ואליש, שהספיק לצייר את המיספר הגדול ביותר של בולי ישראל — 100 בולים — החל את

שאליו פנו להציע תרשים לבולים? — שאלתי את אוטו ואליש.

מסתבר שהוועדה פנתה אל שלושה ציירים. אחד סירב להגיש הצעה. שני ציירים הגישו הצעות, שלא נתקבלו על דעת הוועדה (אם כי אחר-כך ציירו גראפיקאים אלה רבים מבולי ישראל — י.מ.), ואז פנתה הוועדה ברגע האחרון אל אוטו ואליש ונתנה לו זמן של 24 שעות להכין ולהגיש הצעות לבולים. הצעותיו-תרשימיו נתקבלו על דעת חברי הוועדה, ובמיוחד התלהב מהם דוד רמז.

— איך יכולת להכין ציורים-תרשימים לסידרה של 9 בולים תוך 24 שעות, ואיך הגעת אל נושא המט-בעות? — שאלתי את איש-שיחי.

היתה בידי הצעה מוכנה — מספר אוטו ואליש — ומציין שהכין עוד קודם תרשים של בולי ישראל עם נושא המטבעות, בצירוף תזכיר מפורט ובו הנמקה אשר כללה שלוש נקודות:

א"ף: הסמלים היחידים של עצמאות ישראל מהעבר הקדום שנותרו היו המטבעות — אין משהו אחר.

ב"ת: הייתי משוכנע עוד לפני מלחמת-השיחור, שכאשר נכריז על הקמת המדינה נהיה במצב מל-חמה, וכל הסמלים של המטבעות המופיעים על בולי "דואר עברי" הם של מלחמת היהודים מתקופת בית שני ומלחמת בר-כוכבא (מרד ראשון ומרד שני).

גמ"ל: רציתי להיות מקורי — אומר אוטו ואליש. עד שנת 1948 לא היתה שום מדינה בעולם שהוציאה בולים על נושא המטבעות (אחר-כך הוציאו יוון ומדינות אחרות בולי-מטבעות הדומים מאוד לבולים שצייר אוטו ואליש).

שגיאות בבולים

בתחילה — מספר אוטו ואליש — הוחלט להדפיס רק בולים בערכים נמוכים. ברגע האחרון הוחלט להוסיף שלושה ערכים גבוהים (250, 500 ו-1000 מא"י). הערכים הגבוהים הודפסו ממש ברגע האחרון, וניקוב הבולים נעשה במכונת-ניקוב פשוטה. לכן היו שגיאות רבות בניקוב וגם בצבע. בולים אלה נשלחו אל סניפי הדואר, כאשר מאות ואולי אלפים עמדו כבר בתורים לקנות בולים אלה.

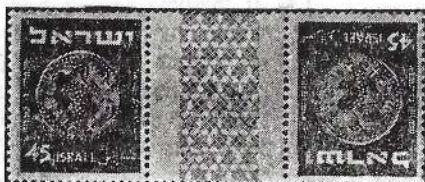
כאשר בדקו את הגליונות, נתגלו שגיאות, אולם לא רבות — בהתחשב בחוסר כוח-אדם דאז. שגיאות הן טבעיות בהדפסת בולים — אומר אוטו ואליש ומציין, שגם היום ישנן שגיאות בהדפסת הבולים, אולם קיים מנגנון שבדרך ומסלק את הבולים הפסולים, דבר שלא ניתן היה לעשות בימים ההם.

אוטו ואליש מציין את יחסו של דוד רמז להוצאת בולי ישראל: כל הבולים שציירתי בתקופת 1948-1949 היו מתוך מגע עם דוד רמז, שקיבל בהתלהבות את ההצעה של סידרת מועדים לשמחה תש"ט (26.9.48) — מגילה עפה שהועתקה מכדי-חוס מתקופת מלכי יהודה וכן הצעות אחרות.

סיפור פיקאנטי מאותם הימים מספר אוטו ואליש על הוצאת בול לרגל יום-השנה ה-70 לייסודה של פתח-תקווה. דוד רמז הביע רצונו שעל הבול תופיע הבאר הראשונה של פתח-תקוה ונסע יחד עם אוטו ואליש אל השומר המנוח אברהם שפירא, אשר הוביל אותם אל הבאר שנמצאה באחד הפרדסים. רמז הבחין בתוך תחתית הבאר העמוקה בקצת מים וביקש כי פרט זה יובלט בתוך הבול. א. ואליש, שירד לתוך הבאר, עשה כבקשתו של דוד רמז, ומי שיסתכל בבול זה, שהופיע ב-10.8.49, בזכוכית מגדלת, יבחין בטיפת המים בתחתית הבאר. מעניין — מספר אוטו ואליש — שכעבור שבוע ימים הרסו את הבאר והחלו לבנות שם שיוון.

מאז הופיעו במשך עשרים וחמש שנות קיום המדינה בולים רבים ויפים. שאלתי אפוא את אוטו ואליש, שאם כי צייר רבים מבולי ישראל אינו מצייר לאחרונה — איך נראים בעיניו הבולים שהופיעו בשנים האחרונות? — רוב הבולים הם יפים, אמר, אם כי אין בהם המיוחד של ישראל, אלא הם דומים לבולים יפים המופיעים בכל העולם — בולי-פרחים, בולי-שחמט, בולי-ספורט ועוד.

— וכי אפשר אחרת, כאשר מדובר בנושא משותף של מדינות רבות? — שאלתי את איש-שיחי. מדוע אין אוטו ואליש מצייר בתקופה האחרונה בולי ישראל? מסתבר שאוטו ואליש חולק על שיטת המיכרוזים. כשם שהשירות הבולאי פנה אל שאגאל בבקשה שיצייר בול כך צריך לפנות מדי פעם גם אל צייר או גרפיקאי ישראלי ולמסור לו ציור בול מסוים — ולא על-ידי מיכרוזים.

מסידרת המטבעות השניה, פרי מכחולו של ואליש.

2500 מסגרות ב.ירושלים 73

בורסה בין-לאומית ודוכני סוחרים

במסגרת "ירושלים 73" יהיה אגף מיוחד עם דוכנים של סוחרים בולים. באגף זה יתנהל במשך כל ימי התערוכה מסחר בבולים וחו-מר בולאי. המבקרים בתערוכה יוכלו לקנות מבחר גדול של בולים מן הארץ ומן העולם ואולי גם במחירים מיוחדים.

כמו כן תהיה, במסגרת התערוכה, בורסה בין-לאומית של סו-חרי בולים מכל העולם. הבורסה תיערך יום או יומיים, ויוזמנו אליה גדולי סוחרים הבולים בעולם.

הרשות המוסמכת ליבוא לייצוא בולים תאפשר סחר חופשי במטבע זר, לפי הצהרת הסוחרים מ-ח"ל, שיושרו להוציא מן הארץ מטבע זר שיקבלו בעסקות שתיע-שינה במסגרת הבורסה.

"שטוקהולמיה 74"

"שטוקהולמיה 74" תתקיים ב-בירת שוודיה בספטמבר 1974, במלאות מאה שנה להולדתו של אולף היורצברג — צייר-בולים שוודי נודע.

לכבוד המאורע ולמימון התערוכה "שטוקהולמיה 74" הוצא קונטרס ובו חמישה בולים שונים (בשתי שורות). ציורי הבולים מתארים חמש דרכים להפצת דו-אר: נושא מכתבים (ברגל), דואר רוכב על סוס, ברכבת, במכונית עם גרר ובים.

הבולים נדפסו בערכים 10, 15, 40, 50 ו-60 אירה והקונטרס כולל וכן 10 בולים נמכרים בערך של 5 קרונות שוודיות. יופרשו 1.50 שוודיות להתאחדות הבולאים ב-שוודיה לשם מימון "שטוקהולמיה 74".

לוח ההנפקות

ב-74/73

* ב-21 באוגוסט השנה יו-פיעו בולי מועדים בער-כים של 0.18 ל"י, 0.65 ל"י ו-1.10 ל"י. הנושא: ישעיהו, ירמיהו ויחזקאל.

* סידרה שניה של בולי חלונות שאגאל ב"הדסה" בירושלים — 6 בולים ב-ערכים של 1 ל"י כל בול.

* ב-23 באוקטובר — שלוש הנפקות: הצלת יהדות דניה — 5 ל"י; בול ה-טכניון בערך נקוב של 1.25 ל"י וסידרה חמישית של מנוף הארץ בערכים של 0.20 ו-0.65 ל"י.

* ב-19 בדצמבר — תערוכת הבולים הבין-לאו-מית "ירושלים 73", יופי-עו: שלושה גליונות זכ-רון בערכים של 1.5 ל"י, 3.00 ל"י ו-4.50 ל"י. ל-תערוכה יופיעו גם שני בולים בערכים של 0.20 ל"י ו-1 ל"י.

* ב-19 בדצמבר תופיע גם סידרת "מנוף הארץ" ה-שישית במספר, בערכים של 0.35 ל"י ו-1.10 ל"י.

* ב-19 בפברואר 1974 יו-פיעו הבולים האלה: בול זכרון לציון 50 שנות אגודת הסופרים. הערך 0.80 ל"י. סידרה בת שב-עה בולים מוקדשת לאר-כטקטורה ישראלית. ה-ערכים: 0.20, 0.35, 0.50, 0.55, 0.65, 1.10, 2.00 ל"י.

תערוכת הבולים הבין-לאומית "ירושלים 73", שתתקיים ב"בנייני האומה" בירושלים, בין ה-19-30 בדצמבר השנה, היא עתה במרכז ההתעניינות של ציבור הבולאים בארץ ובעולם. מאות בקשות נערכו באחרונה במזכירות התערוכה, מרבית הבקשות מווינו ול-פונים נשלחו אישורים על הש-תתפותם בתערוכה. עד כה אושרו כ-1750 בקשות של אספני חר"ל וכ-300 מהארץ. לתערוכה הוזמנו כ-150 משרדי-דואר בעולם, מהם חלק אישר השתתפותו ב"ירושלים 73" ומספר מדינות טרם השיבו על ההזמנה להשתתף עם תצוגה רישמית במסגרת התערוכה ב-ירושלים.

בין המדינות שכבר נענו נמ-נות הארצות הסקנדינביות, מספר ארצות אירופה ומספר ניכר של ארצות אפריקה. ל"ירושלים 73" הוזמנו גם תצו-גות בעלות רמה בין-לאומית שלא במסגרת של תחרות. הכוונה ל-מוצגים שצויינו בעבר במדליות זזה ובפרסים בין-לאומיים גבו-הים. אוספים אלה יוצגו באגף כבוד מיוחד ולא יועמדו לשיפוט. לאלה יוענקו מדליות זזה ללא שיפוט.

תצוגת השרות הבולאי

אגף מיוחד ומרכזי ב"ירושלים 73" יועמד לרשות השרות הבו-לאי שמכין תצוגה נרחבת ומר-שימה בארכיטקטורה. בולי ישראל יוצגו באספקטים שונים. דואר ישראל יפעיל בימי התערוכה מספר חותמות-זכרון, בי-ניהן חותמת "ירושלים 3000" ל-ציון שנת ה-3000 לירושלים ה-עברית. חותמת "מצדה 1900" לציון שנת ה-1900 למצדה. חו-תמת מיוחדת לרכבת מיוחדת לתערוכה, יום הנוער, יום קונגרס אספני יודאיקה וארץ הקודש, יום האספן החותיק, יום דואר-אוויר וכו'.

מדליות לישראלים במינכן

תערוכת "איברא"

- * האספנים הישראלים דורגו ב- תערוכת "איברא" בציונים אלה:
- * י. קליין — מדליית זהב (מוקטנת);
- * ה. סינק — מדליה מוזהבת וכן מדליה בצורת פרס מיו-חד;
- * מ. בלאושטיין — מדליה מוזהבת;
- * א. סטמפלר — מדליית כסף;
- * ד. ויינגרטן — מדליית כסף;
- * ד"ר אילן — שני אוספים — שתי מדליות כסף;
- * רמתי — מדליית כסף;
- * י. בנצקי — מדליית ברונזה;
- * רון ברק — (נוער) מדליית ברונזה;
- * ב. פנחס — דיפלומה;
- * י. ברק — דיפלומה.

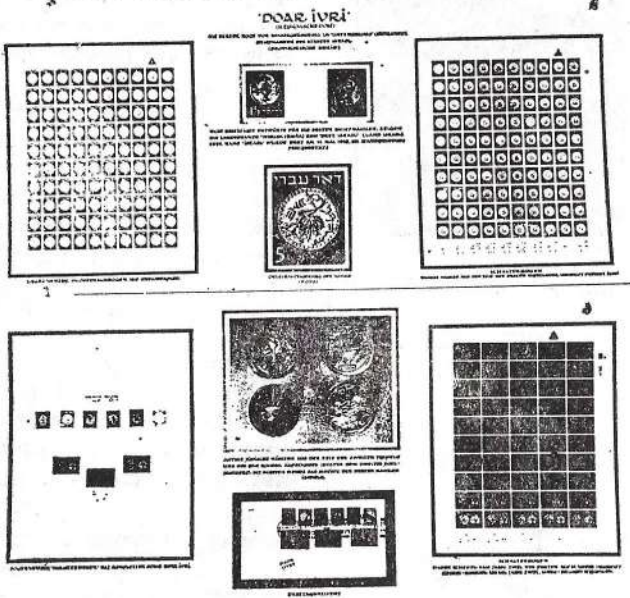
תערוכות הבולים "איברא" ש- נעלה במינכן היתה התערוכה הגדולה שנערכה אי-פעם בעולם. השתתפו מציגים מ-124 ארצות, שהראו 600 אוספים ב-5400 מס-גרות, על פני שטח בן 25 אלף מ"ר.

בין היתר הוצגו עיקרי האוספים של מלכת-בריטניה ונסיר מונאקו. השווי הכללי של המוצגים הוערך ב-500 מיליון מארק. הפריט היקר ביותר היה מרכשו של מיליונר ברזילאי: "עין-שור" כפולה מראשוני הבולים של בר-זיל (צמד של 30 ו-60 רייס), שערכו נאמד במיליון מארק.

100 אנשי-בטחון סיירו בתערוכה יומם ולילה, מצויידים ב-מכשירי אלוט. 54 מצלמות-טל-וויזיה "כיסו" כל זווית. בפעם הראשונה השתתפו גם סין העמית ומזרח-גרמניה בתערוכה עולמית.

ישראל יוצגה בתערוכת "איברא" ע"י 11 מציגים שהציגו 12 אוספים. כן השתתף השירות הבולאי בתוצגת רישמית של דואר ישראל. השירות הבולאי הציג 7 לוחות עם מבחר של בולי ישראל בגליונות, מעטפות "יום-ראשון" ובולים בודדים.

ישראל ISRAEL

חותמות זכרון ב"איברא 73" ואחד מ-7 לוחות השרת הבולאי.

חותמות אמריקאיות למאבק העליה מרוסיה

הבולים מתארים את דיוקן ה-נשיא, לפי תצלום אופייני של מר קציר, כשהוא מחיך. שלושת הבולים זהים בציוורם. הצבעים: חום וזית. הערכים: 25 אגורות ו-50 אגורות.

מרקס בקונגו

קונגו בראזאביל תוציא השנה בול מיוחד עם דיוקן מארקס, ב-סידרה שתכלול גם את לנין ואת אנגלס. בלוח ההופעות לשנה זו מופיע עה סידרה של אנשי קולנוע, גנרל דגול, תערוכה בטוקיו, חלל, בולי שירות, ועוד.

נוף נצרת בבול הונגרי

ביוני 1973 תנפיק הונגריה סדרת בולי-אמנות מפרי מכתולו של הצייר ההונגרי הנודע, קסנו-טוארי קושטקה (1852—1919). קסנטוארי, שהוא צייר אוטורי-

אשמים בהתפשטות המגפה ב-איזור. לדעתו, דווקא פרט זה עשוי להיות הסיבה להכללתו של מגן-רוד בסמלה החדש של הקהילה היהודית המחודשת בבנפלד (ל.א.).

מבולי פראגואי עם אדם וחיות.

הנשיא קציר בבול קק"ל

נשיא המדינה, הפרופסור אפרים קציר, הופיע בימים אלה ב-שלושה בולים מיוחדים של קק"ל.

פרופ' אפרים קציר
הנשיא ה-4 למדינת ישראל
"א באיר תשל"ו

דאקט, הירבה לצייר נופים וטבע (רוב הציורים בידיים פרטיות), צייר גם את "באר מרים בנצרת", שהיא עתה אחד מבולי-יצירותיו. בסידרה של קסנטוארי שבעה בולים המתארים, מלבד הבול עם באר מרים בנצרת, כתמונה אופיינית למעמד, גם את "ארז-הלבנון", הריסות תיאטרון ביוון, טיול באתונה וכן נופים מקומיים.

יתכן מאוד, שאם אי פעם ייעשה מחקר על המניעים שהיו משקל בהכרעת הסובייטים להתיר עליה מברית-המועצות, יימצא סעיף שקשור בבולאות. אכן, מי יודע אם לכל הסיסמאות הקוראות לעליה חופשית מברית-המועצות, שהופיעו על גבי מכתבים, במיוחד מארה"ב, אין ערך מצ-טבר, המשפיע על מנהיגי הקרמל. כך או אחרת — לבולאים נוספו באחרונה מיני מכתבים עם חותמות וסיסמאות (פרטיות) שאספני יודאיקה בודאי לא יוותרו עליהן. מספר מוסדות, בעיקר יהודיים, בארה"ב, מטביעים על כל דברי הדואר שלהם הוצאים לעולם הגדול, חותמת גומי בנו-סח הקורא לסובייטים "להניח" ליהודים ולשלוח אותם לחופשי...

מגן דוד בבורונדי

בורונדי, שלא מזמן ניתקה יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל, הנפיקה באחרונה סידרה בת חמישה בולים, שבאקראי יעניינו את האספן היהודי ובעיקר את אספני יודאיקה.

הבולים, שהוקדשו ל-50 שנות המשטרה הבין-לאומית, מראים בין-השאר את דגל בורונדי עם מגן-דוד (אחדים). למגן דוד זה אין, כמובן, כל קשר עם יהדות ובכל זאת... אספני יודאיקה אוספים גם כאלה. סמל העיר בנפלד שבצרפת, שהופיע בחותמת דואר צרפתית אינו קשור, כפי הנראה, ביהדות כלל וכלל והופעת מגני-דוד ב-סמל מקריים בהחלט.

ד"ר יעקב פריי, שקיבל מיוזם הקהילה היהודית בבנפלד פרטים על מגני-הדוד שבסמל, מציין שהמלך לואי ה-18 הוא שאישר מחדש את סמל העיר בשנת 1817, לאחר שהקהילה נחרסה ותושביה הועלו על מוקד ונשרפו חיים כ-

המטוס הלובי שהופל - בבול מצרי

מאת ד"ר ש. דגוני

שמואל כץ בחותרת גרמנית

ברלין נעלה תערוכת ציור של שמואל כץ, חבר קיבוץ גע-תון, שנמשכה כחודש ימים. כל זמן התערוכה הטביעו מארגניה חותמת תעמולה מיוחדת על גבי כל המכתבים שיצאו ממשרד התערוכה ברובע טמפלהוף במערב ברלין. החותמת היא מן הסוג המוטבעות ביוזמת המוסד המה-זיק במכונת הטבעה מאושרת על ידי הדואר (אין היא חותמת דואר רגילה של הדואר). בחותמת נכלל ציור מיצירותיו של שמואל כץ וכתובת, "תערוכת שמואל כץ", בגרמנית. הסימאות בחותמות אלה נבחרות על-ידי בעלי מכונת החטבעה, כמובן, באישור הדואר.

אושוויץ בבול גרמניה

בול יוצא-דופן אך בעל משמעות טראגית בתוכנו, הופיע בגרמניה המערבית. זהו בול-זכרון שהקדיש דואר גרמניה המערבית לכומר הפולני מקסימיליאן קולב,

ליד לודז', שנתפרסם בעזרתו לנרדפי נאצים ובהם יהודים רבים, נכלא באושוויץ והומת ב-15 באוגוסט 1941. יוצא-הדופן בבול זה הוא, שהגרמנים הדפיסו על-גבי דיוקנו של קולב הדפס-רכב קטן בצורת חותמת מלבנית קטנה ובה המלה "אושוויץ".

לית ובערבית: "רוצחים". טיפות הדם נוטפות על מטוס מופל ע"י ארבעה פנטומים. במקום אחר מופיע "סיני, פברואר 1973", גם כן באנגלית ובערבית. מעניין אבל הבריטים המפיצים את הבול, ליווחו בהסבר שאינו מזכיר את ישראל. כתוב רק: "תקיפת מטוס לובי אזרחי".

חותמת מיוחדת במלאת 40 שנה להקמת מחנה הריכוז דאכאו

ב-29 באפריל הונפקה בגרמניה המערבית חותמת מיוחדת, לציון 40 שנה להקמת המחנה בדאכאו, ועליה מופיע תאריך ההקמה — 22 במארס 1933, סמל המחנה וגדר תיל.

לאספני קולומבוס

לכל אלה שקולומבוס יקר להם (גם אם לא היה יהודי), מגישה עתה (ב-16 ביולי) מונסראט-סיד-רה בת ארבעה בולים שהוקדשו למלאות 480 שנה לגילוי האי-ע"י קולומבוס. הבולים מתארים את מפת מסעותיו של קולומבוס, אנייתו, קולומבוס על סיפון-ה-אניה וכנסייה מקומית.

מי שמצוי במדיניות הנפקת-ה-שאכן יופיע שם בול מיוחד שיציח את המטוס הלובי שהופל בשמי סיני. הודמנות כזאת אין מחמיצים במצרים... מרבית-ה-התרחשויות בעלות משמעות פוליטית בזירה שלנו מצאו ביטוי בבולי מצרים. שריפה בסנטה-קת-רינה — זכתה בבול מיוחד. גם השריפה במסגד אל-אקצה זכתה בבול מיוחד. אבל לא רק שריפות — גם מיני פלישות מתוכננות של מצרים, כמו זו שקדמה ל-מלחמת ששת הימים ואפילו זו שתוכננה ע"י פארוק מלך מצרים במלחמת הזחזור, "גירוש הפול-שים" במבצע סיני זכה בבולים מיוחדים, הרבה בולי פליטים מ-א"י וכמובן... דיר יאסין.

הבול האחרון בשלב זה, שקשור בנו, הוא כאמור הבול לציון הפלת המטוס הלובי בסיני. בול זה פרימיטיבי מאוד בעיצובו אך יותר מזה הוא גם במשמעות ציורו. על רקע שחור מופיעה יד אדומה הנוטפת דם ועליה כתובת באנג-

מסגד עומר בבול לובי

לוב הופיע לא מזמן בול דואר מיוחד לכבוד מסגד עומר ביר-שלים. הבול, שהופיע בערכים נמוכים (10 ו-25 פ'), מראה את

מסגד עומר במלוא הדרו וכתובת בערבית ובאנגלית: "כפת הסלע (מסגד עומר), ירושלים". לוב אינה היחידה שהוציאה בולי דואר עם אתרים בתחום ארץ ישראל. ירדן ותימן הנפיקו כמה פעמים בולים כאלה.

לאייל-אוף מן - דואר עצמאי

כבול דואר רוסי. הבול שהופיע מראה את האניה (לא צוין שמה) על רקע שני חצאי כדור הארץ, כשעליהם קו המחבר את לנינגרד עם ניו-יורק.

לכבוד ועידה במאוריציוס

לכבוד הוועידה האפריקאית ל- איתוד מלאגש ומאוריציוס הנ- פיקה האחרונה בולים מיוחדים. ב-25 באפריל הופיעו שני בולי מאוריציוס המתארים את מפת אפריקה וידיים מושטות לידידות.

לוינגסטון במלאוי

במלאוי שבאפריקה, הופיעו ב-1 במאי ארבעה בולים בצורת גליון זכרון לזכר חוקר אפריקה הנודע, דוד לוינגסטון. ארבעת הבולים בצויר זהה, מתארים את לוינג-סטון על רקע מפת אפריקה.

קו לנינגרד-ניו-יורק

ה"רומן" הסובייטי-אמריקאי נותן את אותותיו גם בבולי דואר. אניה רוסית (אולי זו שתביא חי-טה) שפתחה את קו הספנות לנינגרד-ניו-יורק, כבר הופיעה

קטלוג מעודכן של אר"ם

דואר האומות המאוחדות הו-ציא לאור קטלוג מעודכן של כל בולי אר"ם משנת 1951 עד 1972. לקטלוג מצורף גליון בצבעים מל-אים של הבולים הרשומים. מחיר הקטלוג — חצי דולר, ואפשר לקבלו ע"פ פניה להנהלת דואר האר"ם בניו-יורק, ת.ד. 5900, גרנד סנטרל סטיישן.

באי אייל-אוף-מן, בים האירי, בין סקוטלנד, אירלנד ובריטניה, ייחנך ב-5 ביולי דואר עצמאי. לכבוד המאורע יוצא בול מיוחד עם פסל, לכבוד נחיתת הויקינגים ב-938 לספירה.

האי מן מתנהל על-פי חוקים משלו על-ידי ממשלה המורכבת ממושל המתמנה על-ידי בריטניה ומועצה מחוקקת בת 11 חברים. ו"בית המפתחות" בן 24 חברים. חוקי-בריטניה אינם חלים על האי, אלא אם צוין הדבר במפורש. האסיפה המחוקקת של אייל-אוף-מן היא העתירות ביותר בעולם כולו.

עד כה היתה בריטניה מנפיקה בולים מיוחדים לפרובינציות שלה, לרבות האי אייל-אוף-מן. מ-5 ב-יולי יתנהלו ענייני הדואר באי על-פי חוקים מקומיים בלבד.

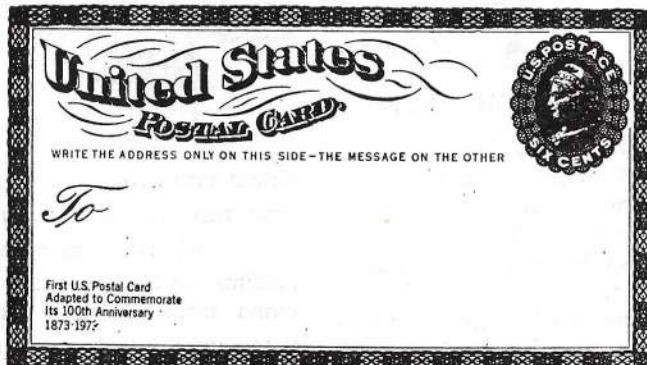
במקביל להופעת הבול המיוחד לציון המאורע של פתיחת שירות דואר עצמאי, תופיע סידרה בת 16 בולים בערכים שונים לשימוש השוטף של הדואר.

מאה שנה לגלויית דואר אמריקאית

דואר ארה"ב יוציא השנה גלו-יית-דואר מיוחדת לציון מאה שנה לגלויית-הדואר הראשונה של ארה"ב. הגלויה, שהיא אוטנטית לגלויה האמריקאית הראשונה, תופיע ב-14 בספטמבר בואשינג-טון.

אגב, הגלויה האמריקאית ה-ראשונה הופיעה לראשונה ב-12 במאי 1873.

גלויית-הזכרון היא תעתיק של הגלויה המקורית בשינוי קל של הצבע. ערכה הנקוב 6 סנט ואפ-שר להזמינה אצל מנהל הדואר בואשינגטון 20013

קטלוגים * KATALOGS * CATALOGS

זה מחולק לשני כרכים, האחד ל- ארצות אירופה והשני לארצות שמעבר לים. זה האחרון מוצא לאור רק אחת לשנתיים — וה- שנה מצפים להופעתו. "מישל" היה מאז ומתמיד קטלוג מוסמך ערוך ברוח ה"סודיות" הגרמנית והוא הלך והשתפר בשנים של- אחר המלחמה, אם כי מתייחסים בפקפוק-מה לגובה המחירים ש- הוא נוקב.

ש.ש.

הופיע קטלוג "תחביב"

קטלוג חדש לבולי ישראל, ב- הוצאת "תחביב", הופיע ומופץ בבתי המסחר לבולים. הקטלוג, בעריכת צבי פטטר, סוקר את כל בולי ישראל עד בולי יום העצ- מאות תשל"ג.

קטלוג "תחביב" מופיע בפורמט גדול על נייר משוכה ומציג את כל צילומי הבולים, לרבות גליו- נות זכרון "הפוכים", ועוד. המ- חירים, המופיעים בקטלוג, מת- ייחסים לבולי שובל ובולי שובל, חתומים ולא חתומים וכן מע- טפות "יום ראשון". המחירים גבוהים ממש ממחירי השוק היום, אולם בהתחשב בגל ההתייקרויות הפוקד את המדינה יש להניח, שתוך זמן קצר יתאימו מחירי הקטלוג למציאות.

בקטלוג מוזכרים כמה בולים במחירי שיא, שגם אם נוריד מהם כמה אחוזים יישאר עדיין מחירם גבוה למדי. כך, למשל, מופיעה בקטלוג "תחביב" סידרת "דואר עברי" ב-13 אלף ל"י (!). סידרת מועדים לשמחה תש"ט — 600 ל"י; אותה סידרה עם פס ביניים — 7,000 ל"י; מועדים תש"י — 1,600 ל"י; עצמאות תש"י — 1,300 ל"י; דואר אוויר ראשון — (המשך בעמ' 7)

קים שווייצריים. על המחירים נקובים בקטלוג זה ותנודותיהם השנתיות ניתן לסמוך וחס משק- פים את המצב, ממש כמו הבורסה של ציריך, לגבי וואלוטה. קטלוג זה כתוב בגרמנית, אבל מצורף אליו מפתח-תרגום לשפות אירו- פיות אחרות.

"גיבונס", המופיע באנגליה, הוא, לעומת זאת, קטלוג מצויין לאספן המדעי, בייחוד לגבי בולי האימפריה הבריטית. יש בו מעלה נוספת, שהוא מתפרסם גם בכרך מיוחד נוח לאספן הכללי והתי- מאטי. קטלוג זה מכונה בשם "סימפליפייד", זו מהדורה מקו- צרת, שאינה מונה סטיות ולרוב גם לא הבדלים של נייר ושל סי- מני-מים, ניקוב וכו'. מאידך, שלושת הכרכים של "גיבונס ה- שלם" הם אוצר בלום של אינ- פורמציה. ה"מינוס" של קטלוג זה לגבי האספן הישראלי הם המחיר- רים, הניתנים בלירות-שטרלינג. החישוב לפי מטבע זה מסובך למדי ואינו מקובל במסחר הבו- לים בישראל.

"סקוט" האמריקני הוא קטלוג ותיק, לא-רע, "בררן" במקצת ל- גבי סוגים מסויימים של בולים שאינם לרוחו של בית-המסחר ל- בולים המוציא אותו לאור. המחיר- רים נקובים בו בדולרים — ולא תמיד מתאימים למציאות בשוק- הבולים.

"מישל" הגרמני מתחיל לכבוש את השוק בארץ, בעיקר בין ה- אספנים המבינים גרמנית. קטלוג

החדש נחתמות המהדורות ה- שנתיות של הקטלוגים הבינלאו- מיים הגדולים. ספרי-עזר חיוניים אלה, שבלעדיהם לא יתכן איסוף מסודר של בולים, מופיעים, לרוב בחודש ספטמבר, לקראת "עונת- הבולאות", בחורף, כשהאספנים "נאלצים" להסתגר עם בוליהם בבתיהם, כשבחוץ גשם וקור... בהתקרב עונת הקטלוגים, נסקור אחדים מן הנפוצים ביותר.

גם השנה, בוודאי, יתלבטו אס- פנים רבים בבחירת הקטלוג המת- אים להם ביותר ומה גם, שכיום אין עוד "בעיה" של רכישת קט- לוגים ואפשר לקנות אותם באורח חופשי, שלא כבימים עברו, כאשר הקטלוגים הספורים שהיו מגיעים ארצה היו נחטפים מחלונות- הראווה ואספנים רבים נאלצו ל- הסתפק בקטלוג מושאל או להמ- שיך ו"לעבוד" שנה נוספת בלי קטלוג מעודכן.

לאספני-הבולים בארץ ניתנת הברירה בין מספר קטלוגים ידו- עים בעולם, שאותם נמנה להלן על מעלותיהם ומגרעותיהם. ה- כוונה, כמובן, לקטלוגים המקיפים את בולי כל העולם או "חלק הגון" ממנו.

"איוור" הוא הקטלוג העולמי המפורסם ביותר בשפה הצרפתית ולמעשה — היחיד המשרת את האספנים בשפה זו. הוא ערוך בבחירות, מחולק, בצורה נוחה מאד, לשלושה כרכים שקל לעיין בהם, אבל על-פי רוב, אין הוא מקדיש תשומת-לב יתרה לסטיות ואין הוא מספק את דרישותיו של האספן המדעי המתיוחד למח- קר שטח בולאי מסויים.

"צומשטיין" השווייצרי מוקדש לבולי אירופה בלבד, למעשה, "שולט" קטלוג זה בשוק-הבולים בישראל ורוב החישובים אצלנו, לגבי בולי אירופה, נעשים בפר- נ

עוד טעות בולאית

אין כבולאים המצפים לטעויות דפוס למיניהן, ואין כבולים ה- מספקים טעויות דפוס לאספנים. יש טעויות קטנות ומקוריות ויש, כמובן, טעויות גדולות מקריות ובלתי מקריות. הפעם לפנינו **טעות גדולה**: באיי וירג'יניה הו- פיעו 5 בולים לכבוד תערוכת "אינטרפקס 73" (תערוכת בו- לים בארה"ב). חמשת הבולים מתארים אישים בכת ה"קוויקס" במאה ה-17 (וויליאם פאן, מייסד הכת בארה"ב; ג'ון ס. לטסום, מייסד האגודה המדיצינית של לונדון ב-1773 וד"ר ויליאם טו- רנטון, רופא וארכיטקט שתיכנן את הקפיטוליום בוואשינגטון ב- 1972). שני בולים מראים בניין הקפיטוליום ובניין האגודה המדי- צינית של לונדון.

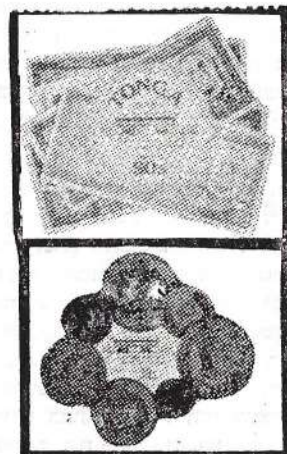
בבול בניין האגודה המדיצינית של לונדון הודפס בטעות "בית לטסום", שהיה מייסד האגודה, אך הבניין אינו נושא את שמו, אלא שם האגודה המופיע בצורה בולטת בחזית הבניין. הטעות היא גסה מאד; שכן, מתחת לבניין כתוב גם מקום הולדתו של ג'ון לטסום, איי וירג'יניה. מכל הכתוב מתבקש להבין שג'ון לטסום נולד בבניין זה (שכבול) באיי וירג'יניה הבריטיים. הנכון הוא שהוא נולד באיי וירג'יניה, אך הבית שבבול אינו ביתו ולא נמצא כלל באיי וירג'יניה ומובן שאינו נושא את שמו של ג'ון לטסום. הדואר באיי וירג'יניה גילה את הטעות אחרי ההדפסה ומשום מה מצא לנכון להכניס את הבולים למחזור תוך התנצלות.

טוגה שוב בחדשות

כאשר מניחים את הבולים על פטיפון (במהירות 45) מתנגנות האפתעות הבאות (לפי סדר ה- סידרה): תולדות-בוטאן (בבוטא- נית); ההימנון הלאומי של בו- טאן; תולדות-בוטאן (באנג- לית); שיר עממי בוטאני מס' 1; שיר עממי בוטאני מס' 2; הימנון בוטאן, תולדות בוטאן (בבוטא- נית) ושיר עממי מס' 1; תולדות- בוטאן (באנגלית), שיר עממי מס' 1 ומס' 2. (שני הבולים האחרונים מיועדים לדואר-אוויר והם, כמו- כן, מארכי-נגן...).

מה לעשות — טוגנה, הממ" לכה הפוליטית הקטנה עושה הכל שנתעניין בבוליה. הנה ב' ימים אלה הופיעו שם 10 בולים, כמובן יוצאי דופן, לציון הבנק ש' טוגנה. 5 ערכים מתארים מטבעות טוגנה 5-5 ערכים אחרים (לדואר אוויר) מתארים ש' טרות טוגנה. זה כשלעצמו אינו יוצא דופן, אולם הבולים גזורים בצורה לא שיגרתית בהחלט. ב' בוליה-מטבעות, בצורה כפי ש' נוצרה, שמו מטבעות זו לזו ובמרכז תצלום הבנק של טוגנה. בולי השטרות גזורים גם בצורה הנוצרת כאשר שמים מספר שט' רות זה על גבי זה, אך לא ב' צורה חופפת (ראה תצלום).

בבוטאן בולים מזמרים

בולי דואר מדברים ומזמרים? ובכן, גם לשגוען כזה הגענו סוף-סוף ברדיפה אחרי כספו של האספן המיסכן. נסיכות בוטאן שבהרי-ההימא- ליה, שהוציאה לשוק, לפני שנים אחדות, את הבולים התלת-מימי- דיים הראשונים, הנפיקה כעת שבעה בולים, שהודפסו אצל חב- רת אסאיה-טונומה בייפאן, ב- אופסט על חומר פלאסטי.

בולי טוגנה מסידרה שהוקדשה למתן הרישמי הראשון של טוגנה, המבשר על עצמאות בחסות בריטניה.

"אדם-גיברלטר"

שלושה בולים הופיעו בגיברלטר למלאות 125 שנים לגילוי קור- קרו של אדם קרם-היסטורי בצוק. בול אחד מראה את הקודקוד, בול שני את שיחזור הראש ובול שלישי תיאור דמויני של סצינה מהווי "אדם-גיברלטר".

טיסות מיוחדות

מספר הטיסות המיוחדות בעולם (עם חומר בולאי)
הוא רב ולא נוכל בקביעות לספק מידע שוטף, כפי
שאספנים אחדים ביקשנו. עם זאת נזכיר מדי פעם
מספר אירועים חשובים בתחום האיסוף של מעטפות
טיסה.

* אפולו 17 — מספר חותמות מיוחדות, לרבות
שתיים רישומיות של סוכנות החלל האמריקאית.

* טיסת בלון היתה ב-12 במאי בזלצבורג.

* ב-14 באפריל הוטבעה חותמת-דואר מיוחדת
של דואר דיולדורף (גרמניה) לכבוד "יום
אסטרופיילטיה".

* מעטפות טיסה מיוחדות הוצאו בחנוכת קו
תעופה של "סבנה" בקו בריסל—ניקוסיה.

* ממקור שלא אושר נמסר שביקורו של הקנצלר
המערב-גרמני, וילי ברנד, בישראל, הונצח במעטפת
טיסה מיוחדת.

מספק בולים חדשים מכל

העולם נושאים וארצות

מוריס ולנטין

רחוב יבנה 6, תל-אביב, טלפון 611149

התאחדות אגודות הבולאים בישראל
ת. ד. 2896 תל-אביב

Fédération des Sociétés Philatéliques
Israéliennes

P.O.B. 2896 TEL-AVIV, ISRAEL

באגודות

מדי שבועיים, בימי ב' בשבוע, מתקיימות תצוגות
חברים לקראת התערוכה הבין-לאומית "ירושלים
73" שתתקיים בדצמבר השנה. בערב התצוגה קיים
דיון על טיב המוצגים וסידורם לתערוכה. החברים
המעוניינים להציג את מוצגיהם ושמיעת הערות חב-
רים ומומחים באגודה, מתבקשים לפנות ליו"ר
האגודה, החבר י. אוקו.

באגודת אשדוד

חוג אספני הבולים של אשדוד פועל באולם הספ-
ריה העירונית. באחרונה התקיימה הרצאתו של משה
פרצלן מתל-אביב על הנושא "תקופת המעבר".
יו"ר החוג, מר ב. כהן, הירצה על הנושא: "שואה
בבולאות". המעוניינים להצטרף ליוג יפנו אל מר
ב. כהן. רח' יורדי הסירה 5, אשדוד.

מעוניין בתוויות תעמולה של
תערוכת "תבים" (ירושלים 1954)
תמורת בולים חתומים מכל העולם.
לפנות אל: מ. זוהר, מודיליאני 16 ת"א

הצעה מיוחדת

למכירה אוסף כמעט מלא של בולי פליטים,
מעטפות יום ראשון של או"ם וטיסות "אפולו".
לפנות: א. לין, כהנשטם 9 ת"א

הסתדרות העובדים הלאומית
בישראל

קופת חולים
לעובדים לאומיים

המרכז:

תל-אביב,

רחוב ביקורי העתים 23, טלפון 250221

- בחירה חופשית של הרופאים
- עזרה רפואית מלאה
- פתוחה לכל אזרח במולדת
- סניפים ברחבי המדינה
- סנטוריום מרכזי בירושלים

הרשם בתור חבר קופת חולים
לאומית והבטח את בריאותך

איספו בולי דואר ישראל

השרות הבולאי

ירושלים, תל-אביב, יפו, חיפה, טבריה;
נהריה, קרית-שמונה, עפולה, נתניה,
רחובות, אשקלון, באר-שבע, אילת,
נ.ת. לוד.

הבא לביתך תחביב
אמיתי — היה מנוי
בשירות הבולאי